

Sara Puig Alsina

Presidenta de la Fundació Joan Miró

*«La necessitat i la precarietat
derivades de les guerres provoquen
un desenvolupament més gran
de la creativitat»*

Entrevista

Sara Puig Alsina

Presidenta de la Fundació Joan Miró

Sara Puig Alsina és llicenciada en Història de l'Art per la Universitat de Barcelona i màster en Administració d'Art (Museus) a la Universitat de Nova York.

Amb una àmplia trajectòria professional que combina tasca institucional, gestió cultural i compromís amb l'art, Puig es va incorporar al Patronat de la Fundació Joan Miró el novembre del 2013 i a la Comissió Delegada el novembre del 2014. El març del 2019 va ser escollida presidenta de la Fundació, i va renovar la seva presidència el març del 2023.

Abans de dirigir la Fundació Joan Miró, Puig va treballar al Museum of Modern Art (MoMA) de Nova York (1994-1995), com a secretària general a la Fundació MACBA (1996-1998) i va ser directora a la Fundació Francisco Godia (1998-2012). El 2012 va cofundar The Feuerle Collection a Berlín, un espai privat d'art.

També és patrona de la Fundació Amigos del Museo del Prado, la Fundació Orfeo Català-Palau de la Música Catalana i el KW Institute for Contemporary Art de Berlín.

Distingida el 2025 amb el premi Barcelonina de l'Any, d'*El Periódico* i *Prensa Ibérica*, ha promogut la difusió de l'art català en escenaris globals.

Aquest any, la Fundació Joan Miró celebra el 50è aniversari en un context en què reafirma el seu compromís cultural i reforça més que mai la seva projecció cap a la societat. Què representa per a vostès arribar al cinquantenari?

Representa tot un èxit i un orgull haver arribat a mig segle i complir els desitjos del nostre fundador, Joan Miró. El 1975 ell va obrir aquest espai, en realitat anomenat Centre d'Estudis d'Art Contemporani, amb l'objectiu que fos una plataforma per donar oportunitats als artistes joves i emergents de Barcelona, alhora que acollís exposicions d'art internacional, en un moment en què Espanya feia molts anys que estava tancada al món. Volia que els artistes es poguessin expressar lliurement, sense cap contratemps en la seva llibertat creativa. Hi va afegir el nom de Fundació Joan Miró perquè ell va regalar una part molt important de la seva col·lecció privada de pintura, escultura, dibuix i gravat, i va finançar la construcció de l'edifici.

El soci fundador de l'edifici és l'Ajuntament, actual propietari del sòl, amb qui tenim un contracte d'arrendament que ara hem ampliat a 99 anys més. En principi, l'Ajuntament i Joan Miró havien de pagar cadascun el 50 % de la

construcció de l'edifici, però, finalment, Miró va acabar pagant el sobrecost. Es va establir que l'Ajuntament es faria càrrec del manteniment de l'edifici i de la col·lecció, convertint-lo així en patrimoni públic, mentre que la Fundació tenia la responsabilitat d'autogestionar totes les activitats: exposicions temporals, *performances*, activitats educatives...

De manera que aconseguir que una fundació privada hagi estat autogestionada durant cinquanta anys és una victòria i motiu de celebració.

Quins projectes de la Fundació destacaria de cara als propers anys?

Ara estem centrats en el cinquantenari, que estem celebrant des del juny del 2025 i s'allargarà fins al juny del 2026.

Joan Miró és un artista molt estimat a Barcelona. Per això, quan ens hem acostat a altres institucions culturals per celebrar l'aniversari, totes han volgut formar part ràpidament de la programació.

A la inauguració del 50è aniversari vam comptar amb la presència del president de la Generalitat, Salvador Illa, l'alcalde de Barcelona, Jaume Collboni, el ministre de Cultura, Ernest Urteaga, el delegat del Govern a Catalunya, Carlos Prieto, a més d'altres autoritats i personalitats rellevants.

Hem col·laborat amb nombroses institucions, com el Festival de Peralada, la Fundació Güell, el MNAC, el MACBA... Per exemple, vam col·laborar amb el Sónar a finals d'estiu i va venir Yeray Cortés a tocar la guitarra aquí a les terrasses. D'altra banda, vam fer un o dos dies d'activitats gratuïtes al públic popular, amb tallers per aprendre a fer de casteller o castellera; i també vindrà Pilarin Bayés, il·lustradora, a fer una xerrada i un taller amb nens, i Marga Altés, una nova il·lustradora jove molt coneguda al món editorial infantil. Fins i tot estem treballant amb clubs esportius. Amb vista al 2026 també tenim projectes amb el Liceu i el Palau de la Música Catalana.

Coincidint amb el 50è aniversari, el Col·legi Notarial de Catalunya i la Fundació Miró han signat un conveni de col·laboració. Què pot aportar la col·laboració entre totes dues institucions?

És un honor per a nosaltres que ens acompanyeu en aquest aniversari. El Notariat és una professió altament reconeguda per tothom.

La Fundació i el Col·legi ja estan units des de la creació de la Fundació. Sabem que hi va haver un notari molt especial, Raimon Noguera, que va ajudar molt a Miró i es va convertir en una figura rellevant en la constitució de la Fundació, ja que sense ell no hauria estat possible. Noguera, qui va ser un gran defensor dels arxius notariais i de la importància de preservar la documentació notarial, era el notari de referència de Miró i, a més, amic personal.

Per això, aquest conveni és una manera de tornar a unir vincles històrics.

En un context en què el Notariat, com moltes altres professions, està treballant per potenciar la digitalització, combinant la tradició del suport físic amb el digital, com interpreta l'impacte de la digitalització en la preservació del patrimoni cultural?

És important democratitzar més el coneixement i els fons documentals. Nosaltres estem en aquest procés, ja que és important que els documents siguin més accessibles a través d'Internet. Som conscients que és molt bonic venir aquí, presencialment, a consultar documentació, però no tothom ho pot fer.

Parlant del seu perfil personal i professional, en quin moment sorgeix la seva passió per l'art i el món cultural? Quan va saber què volia dedicar-se a aquest sector?

La meua passió té un origen familiar. El meu pare sempre em portava a veure les exposicions i tenia un oncle que el seu *hobby* era la pintura i sempre parlava de l'art internacional. Imitava els artistes internacionals i m'explicava la seva obra.

No obstant això, jo, en un inici, vaig estudiar Dret al Fert, institució privada i no reconeguda a nivell oficial, per la qual cosa m'havia d'examinar també per la UNED, cosa que ho va convertir en una carrera molt dura. Vaig començar a saltar-me classes i un dia vaig anar a una xerrada sobre Lucio Fontana a la Fundació La Caixa, amb una professora boníssima,

Lourdes Cirlot. Em va agradar i hi vaig anar més vegades, i així va ser com vaig descobrir que això era el que realment m'agradava. Després de plantejar-ho als meus pares, amb tota la por del món, vaig estudiar Història de l'Art a la Universitat de Barcelona. Després, vaig anar complementant la meua formació amb cursos a Londres.

Amb el temps em vaig adonar que el món dels museus m'agradava molt i que al capdavant sempre hi havia grans intel·lectuals, però que no tenien una visió general de conjunt i, per tant, no sabien gestionar. A Europa no hi havia estudis en aquest aspecte, i un amic meu, escultor, Xavier Curbano, em va comentar que a la Universitat de Nova York existia un màster d'Administració de Museus, i vaig anar-hi.

Com van ser els seus primers anys en el món laboral?

Al màster era necessari fer una sèrie de pràctiques per obtenir crèdits, cosa que ara està normalitzada, però fa dècades era extraordinària. Primer vaig estar a una galeria i a una casa de subhastes, i, després, al MoMA.

Després d'estudiar a Nova York, et proporcionen un any de permís de treball, i m'hi vaig quedar treballant al MoMA. En acabar l'any de permís, em van oferir ser directora de la fundació del MACBA i vaig tornar a Barcelona. Allà vaig estar dos anys, però no era exactament el meu lloc.

Posteriorment, vaig ajudar Liliانا Godia a obrir al públic la col·lecció Godia. Vaig començar com la seva ajudant i vaig acabar sent-ne directora. Allà vaig posar en pràctica tot el que havia estudiat, i vaig poder fer exposicions, pensar en la programació, fer comissariat d'exposicions i crear tots els departaments, com ara el d'Educació. Quan el vam crear, el primer que vam fer va ser anar a parlar amb la Fundació Joan Miró, pionera en aquest àmbit. Aleshores, em vaig relacionar molt amb Rosa María Malet, l'antiga directora. Quan vaig acabar a la Fundació Godia, ella em va oferir entrar al patronat de la Fundació Joan Miró i, al cap d'uns

anys, Jaume Freixa, el president, es va retirar i em va proposar ser presidenta.

Posant el focus en Joan Miró, quines serien les senyes més identificatives i constants en l'obra de l'artista?

Una de les seves constants és sempre anar cap amunt, tenint en compte la naturalesa, l'esperit i la devoció que té per tot allò natural, tant des d'una formigueta fins a les estrelles, i tot el que conforma el cosmos natural. També, moltes vegades pinta l'escala de l'evasió, anant cap amunt, sempre, endavant, buscant altres mons, però tenint en compte el nostre.

D'on va sortir la seva inspiració constant pel món primitiu i el seu art, el rupestre?

Per a mi, tots els primers impulsos naturals i humans estan vinculats amb la natura. A les coves d'Altamira, més enllà de caçar, menjar i cantar, també necessitaven expressar-se pictòricament, i jo crec que això li passava a Miró. De fet, ell era una persona que no parlava gaire, molt introvertida, però que parlava a través de la seva obra.

Miró va passar grans temporades als Estats Units, però no parlava anglès. Tot i això, es va fer amic de grans artistes americans, com Alexander Calder. El diàleg que tenien no podia ser verbal, havia de ser un diàleg artístic a través de la connexió artística que tenien entre ells. Aleshores, estem davant d'un home comunicant-se amb la seva vessant més primitiva, ja que verbalment no ho podia fer.

A vegades, a Miró se l'ha criticat per la seva etapa més figurativa, aspecte habitual en l'art abstracte. Quin missatge va donar l'artista davant d'aquest tipus de crítiques?

Miró parlava molt del fet que la música és abstracta i, tot i així, d'alguna manera l'entendem. Avui dia, la seva pintura està tan integrada dins nostre que gairebé la veiem com música, és a dir, sense entendre-la, l'entendem.

Quan la gent visita la Fundació Joan Miró entén que s'ha produït una evolució en les seves obres, i en el

llenguatge, des d'allò que és figuratiu fins al que és més *minimal*. Entén que sabia dibuixar, amb una tècnica al darrere. Aquí expliquem la seva història, com, per exemple, que va anar a estudiar a la Llotja, on li feien observar un objecte i després li tapaven els ulls, perquè el modelés amb la memòria.

Miró era un artista extremadament generós. Aquesta generositat pot ser la principal causa que tinguem un museu com la Fundació Joan Miró i que gran part de la seva obra no estigui repartida pel món, a diferència d'altres grans artistes?

Miró estava en contra de la mercantilització de l'art, ja que pensava que els preus eren desorbitats. Per això, al final de la seva trajectòria va voler investigar molt en el tema de les arts gràfiques, del gravat i les litografies, per democratitzar més la seva obra, de manera que existís més d'un exemplar, amb la creació d'obres en sèries de 100, per exemple. I també, en la mateixa línia, fer obra pública perquè tothom la pogués veure. Per això, va fer regals amb forma d'obra pública a Barcelona. A més, va pensar molt en les generacions futures.

A diferència d'altres artistes, com Picasso, Miró era reposat i, per acabar, una obra podia estar 20 anys, perquè començava i no arribava a acabar-la. Altres eren molt més productius i tenien una visió més mercantil de l'art.

Com era la relació de Miró amb Picasso?

Miró i Picasso tenien una bona relació. Miró l'admirava molt i ell el protegia. Quan Picasso ja era un artista reconegut, va comprar obres a Miró per ajudar-lo. Fins i tot, es van arribar a intercanviar pintures. Un dia, Picasso li va dir «Joan, jo he obert una porta, però tu obriràs la següent, en el món pictòric».

Hi ha ciutats i territoris que, durant dècades o segles, han quedat units a un artista. Per exemple, a Venècia, Ticià i Tintoretto; o a Madrid, els Àustries amb Velázquez. Què va motivar

que a Catalunya hi hagués l'esplendor de tres artistes com ara Miró, Picasso i Dalí?

És important destacar que no tots els països tenen tants genis. Espanya ha patit moltes guerres. El patiment, la necessitat i la precarietat derivades de les guerres provoquen un desenvolupament més gran de la creativitat i altres sentiments més intensos.

En el context d'una guerra, el món és un horror i cal evadir-se'n. Aleshores, el millor és mirar cap amunt, on hi ha pau i un cosmos ordenat i pacífic, per escapar-nos de la realitat. L'exemple clàssic de

Miró són les constel·lacions, el de Goya, les pintures negres, el de Picasso, després del Guernica, que és blanc, negre i gris; i Dalí també va crear altres fantasies.

També, les guerres obliguen a escapar-se i moure's d'un lloc a l'altre, com ara Miró, que es va amagar a Mallorca.

De fet, la col·lecció de Joan Miró té tres punts neuràlgics: Barcelona, Mallorca i Mont-roig.

És el triangle Miró que s'ha anat formant al mateix temps que la seva obra evolucionava. Primer va crear la Fundació Joan Miró de Barcelona, perquè és nascut i educat a Barcelona,

on també vivia la seva família. I, tot i que va morir a Mallorca, està enterrat a Montjuïc, a Barcelona. Miró creia molt en el futur de la ciutat i de la intel·lectualitat catalana.

Després, amb el temps, va passar molts anys vivint a Mallorca, ja que la dona era mallorquina. Va crear el seu primer estudi allà a Mallorca i la ciutat de Palma li va demanar si volia fer alguna cosa amb la seva obra, i així va ser com va sorgir l'edifici de la Fundació Pilar i Joan Miró, construït per Rafael Moreno gràcies als beneficis obtinguts amb obres que Miró va subhastar amb aquesta finalitat. És una fundació pública, que pertany a l'Ajuntament, i el president és l'alcalde de Palma.

Més endavant, els nets es van posar en contacte amb l'alcalde de Mont-roig del Camp, a Tarragona, per obrir el Mas Miró, amb la casa pairal i el seu primer taller allí. Mont-roig és el lloc on sempre havia estiuat la família Miró, inclòs Joan Miró, que, quan li van dir que tenia mala salut, s'hi va traslladar una temporada. Precisament va ser en aquell lloc on va decidir ser artista. Al Mas Miró s'hi viu l'essència de l'artista, en un entorn molt natural, envoltat d'oliveres.

Ara som un triangle, en què les tres parts ens ajudem mútuament, i estem al Patronat de cadascuna. La col·laboració entre totes i la suma del coneixement de cadascuna facilita la investigació sobre l'obra de Miró i ens dona més força de cara a les administracions.

Les falsificacions són un dels grans problemes del món de l'art. ¿Com ho encara la Fundació Joan Miró per protegir l'obra de l'artista?

Aquí certifiquem l'obra gràfica. Rosa María Malet, directora i experta reconeguda mundialment en aquest tema, ve un cop per setmana. A París hi ha l'ADOM (Associació per a la Defensa de l'Obra de Joan Miró), formada per una comissió d'experts en l'obra de Miró. Tot i que es va crear per defensar específicament la seva obra, també rep peticions d'autenticacions de tot el món.

Fa un temps, la Fundació va fer l'exposició Miró Matisse. Quin balanç en fa?

Tots dos són dos artistes molt admirats. Gràcies a aquesta exposició, es van veure les relacions que van tenir fortuïtes l'un i l'altre.

És curiós perquè el primer galerista de Miró a Nova York va ser Pierre Matisse, fill de Matisse l'artista. Un dia, Pierre Matisse va trucar el seu pare i li va proposar fer una selecció de peces al taller de Miró per fer-li posteriorment una exposició a Nova York. Matisse, en aquell moment amb depressió, quan va anar al taller de Miró i va veure la seva obra, es va sentir comprès i va saber que tots dos perseguïen una mateixa manera de fer pintura, i va sortir de la seva depressió. Miró va tenir aquesta conseqüència positiva en Matisse.

Ara es va exposar la de Miró i els Estats Units.

Aquesta és molt important perquè s'ha vinculat més l'aprenentatge i

el creixement de la pintura de Miró amb el progrés a París i s'ha deixat de banda Nova York, que també va ser una gran font d'inspiració per a ell. A través d'aquesta exposició, podem ensenyar com li va influir la pintura americana del moment, que era bàsicament l'expressionisme abstracte americà, en formats molt grans i amb pintura molt més automàtica, és a dir, l'*action painting*.

D'altra banda, els americans es van influenciar molt de Miró perquè deien que era el més creatiu i lliure de tots, i, d'alguna manera, es van sentir motivats a alliberar-se més.

Aquesta exposició també posa en valor artistes dones que estaven en aquest context, algunes dones d'artistes que coneixem, però que estaven en l'anonimat o que es posaven pseudònim, com les escriptores. A l'obra de cada artista hi ha una explicació que explica amb quin nom es donava a conèixer, quin era el seu nom real i una

mica de biografia. En acabar aquesta, exposem «Joan Miró. Cercles».

I al març, l'exposició s'exhibirà a Washington.

Sí, a la Phillips Collection de Washington, una institució molt reconeguda perquè va ser el primer museu d'art modern dels Estats Units, i també privat. En aquest sentit, podem dir que té una similitud amb la Fundació de Miró.

Posant la vista en el futur, com li agradaria que fos la Fundació Joan Miró d'aquí a 50 anys?

Crec que hauria de continuar el lema del fundador, és a dir, amb vocació de treballar i pensar en la gent del demà. ■

